

Folketingets Sundhedsudvalg

Folketingets Sundhedsudvalg har den 16. september 2009 stillet følgende spørgsmål nr. 753 (alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed endeligt besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Helge Adam Møller (K).

Spørgsmål nr. 753:

'Ministeren bedes sende udvalget en redegørelse for de regler, der er gældende i Schweiz for bistand til selvmord, og oplyse om indhentede positive/negative erfaringer hermed.'

Svar:

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har anmodet Udenrigsministeriet om en redegørelse for de gældende regler for bistand til selvmord i Schweiz samt erfaringerne hermed.

Udenrigsministeriet har ved den danske ambassade i Bern fremsendt et uddrag af den schweiziske straffelov, som vedlægges. Ambassaden har endvidere fremsendt nedenstående svar, hvortil jeg kan henholde mig:

”Forbud mod aktiv dødshjælp

Aktiv dødshjælp er forbudt i Schweiz.

Ifølge den schweiziske straffelov, artikel 114 ”Tötung auf Verlangen” (medlidenhedsdrab), bliver medlidenhedsdrab straffet med fængsel i op til 3 år eller bøde.

Ifølge den schweiziske straffelov, artikel 115 ”Verleitung und Beihilfe zum Selbstmord” (forledelse og medhjælp til selvmord) bliver hjælp til selvmord udført ud fra egennyttige motiver straffet med fængsel i op til 5 år eller bøde.

Indirekte aktiv dødshjælp, såsom brug af medikamenter, hvis bivirkninger nedsætter levetiden, samt passiv bistand til dødshjælp (afkald på indledende livsforlængende forholdsregler eller afbrydelse af disse) er derimod, under visse forudsætninger, lovligt, f.eks. hvis det kan lægges til grund, at bistand ikke ydes ud fra egennyttige motiver.

Politiske overvejelser

Den 31. maj 2006 tog forbundsrådet en rapport, ”Sterbehilfe- und Palliativmedizin – Handlungsbedarf für den Bund”, til efterretning og henstillede til parlamentet, at straffeloven ikke revideres, og at der ikke vedtages en lov om dispensation og tilsyn med selvmordsorganisationer.

Den 29. juli 2008 tog forbundsrådet en supplerende rapport til efterretning.

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K
Tlf. +45 7226 9000
Fax. +45 7226 9001
E-mail sum@sum.dk
Hjemmeside www.sum.dk

Dato: 30. november 2009
Sags nr.: 0907385
Sagsbeh.: SUMC-
VA/Sundhedsjuridisk center
Dok nr.: 136782

Den 2. juli 2008 anmodede forbundsrådet Justitsministeriet (EJPD) om at afklare, hvorvidt det er nødvendigt med en specifik lovregulering af den organiserede hjælp til selvmord og besvare dette primo 2009.

Den 17. juni 2009 holdt forbundsrådet en første diskussion om organiseret hjælp til selvmord. Til diskussion stod retlige grænser og et eventuelt forbud mod den organiserede selvmordshjælp. Justitsministeriet og de berørte myndigheder er blevet anmodet om at undersøge dette nærmere. Sagen er således fortsat genstand for yderligere undersøgelser.

Private organisationer

I Schweiz findes to organisationer, der yder bistand til selvmord.

Organisationen Dignitas (www.dignitas.ch) blev grundlagt i 1998 og har ca. 6.000 medlemmer i 64 lande. Indtil februar 2008 er der 832 gange foretaget hjælp til selvmord, hvorefter praksis blev strammet op.

Medlemskabsgebyret er CHF 200,00, og det minimale årsgebyr er CHF 80,00 alt efter medlemmets finansielle situation. Der er kontaktpersoner i Tyskland, Frankrig, England Italien og USA.

Organisationen kræver nu en beretning over livsforløbet og medicinske erklæringer, som herefter bliver kontrolleret. Derefter tages kontakt med den person, som ønsker bistand.

Herefter har personen tre muligheder for at begå selvmord efter at have besluttet sig herfor.

- 1) Få en lægekonsultation og få udleveret medikamentet Natriumpentobarbital (NaP).
- 2) Få udleveret medikamentet og deponere det hos Dignitas for senere at begå selvmord, eller
- 3) vente og senere benytte sig af den iværksatte procedure som en "nødudgang".

Dignitas beder deres medlemmer om at underrette familien om deres forehavende. Desuden er der en del bureaukrati forbundet med bistanden.

Praksis blev ændret den 1. februar 2008. Herefter gennemførte Dignitas fire sager om bistand til selvmord med Helium gennem en narkosemaske. Denne metode viste sig at være utilfredsstillende (kvælningsfornemmelse), hvorefter man er gået tilbage til medikamentet NaP, som nu først bliver udleveret efter to lægekonsultationer. Desuden forlanges to ledsagere fra Dignitas, som forinden kan læse sygdomsforløbet. Det skønnes, at organisationen på årsbasis yder bistand i ca. 130 tilfælde.

Organisationen Exit (www.exit.ch) blev grundlagt i 1982 og har 50.000 medlemmer. Medlemskabet koster CHF 45.00 om året eller på livstid CHF 900.00. Der ydes bistand til mellem 150 og 180 selvmord om året. Tendensen er stigende. Fremgangsmåden er stort set den samme som hos Dignitas.

Retspraksis

Som nævnt er aktiv dødshjælp også forbudt i Schweiz. Men med det lille indskud i den schweiziske straffelovs artikel 115, "aus selbstsüchtigen Beweggrunden" (af egoistiske/egennyttige grunde), retfærdiggør dødshjælpsorganisationerne deres handlemåde; idet de kan bevise, at de

ikke yder bistand til dødshjælp af egoistiske grunde, men for at hjælpe lidende personer. Ifølge deres udsagn ville det være en katastrofe, hvis den organiserede dødshjælp ville blive erklæret for ulovlig i Schweiz, ikke kun for schweiziske statsborgere, men også for de talrige udlændinge, der år for år benytter sig heraf.

Siden Dignitas' oprettelse har man aldrig konkret kunnet rejse tiltale og opnå domfældelse for overtrædelse af de to artikler i den schweiziske straffelov. Kanton Zürichs regeringsråd har den 12. november 2008 overfor Kanton Zürichs kantonsråd udtrykkeligt tilkendegivet, at man aldrig, selvom der har været diverse straffesager mod personer, som arbejder for Dignitas grundet finansielle uoverensstemmelser, udlevering og lagring af Natriumpentobarbital (NaP) og kontrol af omstændighederne, der førte til udstedelse af recept, på grund af manglende bevismateriale har kunnet påvise strafbare handlinger.

Efter en negativ omtale i det såkaldte "Basler-tilfælde" besluttede Exit's bestyrelse i 1999 et moratorium, hvorefter Exit ikke må medvirke ved psykisk syge menneskers selvmord. Det blev lempet i 2004, hvorefter psykisk syges ønske om bistand ikke kategorisk bliver afslået."

Med venlig hilsen

Jakob Axel Nielsen / Carlo V. Andersen